

“БДЖ – ПЪТНИЧЕСКИ ПРЕВОЗИ” ЕООД

БЪЛГАРСКИ ВЛАДЕТЕЛИ

ХАН АСПАРУХ

680 – 700

Хан Аспарух (Исперих, Испор) е велик български владетел, основател на Дунавска България през 680-681 година. Третият син на хан Кубрат.

След разпадането на Стара Велика България под ударите на хазарите Аспарух повежда оногундурите, основна част от прабългарите, през реките Днепър и Днестър и заема Онгъла – триъгълника между реките Дунав, Серет и Прут, откъдето започва набези срещу Византия.

Набезите на българите в територията на Византия предизвиква похода на император Константин IV Погонат срещу Аспарух през 680 г.

Войната в Онгъла завършва с поражение на ромеите поради превъзходния стратегическия план на Аспарух, укрепения лагер на българите и нерешителността на императора, който след тридневна обсада се оттегля с кораб за Месемврия, за да се лекува, а византийската армия е разгромена и преследвана от Аспаруховата конница.

Хан Аспарух превзема Източна Мизия (без Одесос – днешна Варна), сключва като победител договор с местните вождове на седемте славянски племена и северите и така основава новата българска държава.

На следващата 681 г. Аспарух предприема поход на юг от Хемус в Тракия. Императорът е принуден да поиска мир и подписва договор, с който се задължава да плаща годишен данък. Този договор се счита за официалното признаване на новата българска държава.

През първите години на своето управление хан Аспарух извършва няколко важни държавнически дела: регулира отношенията си със славянските племена в състава на държавата, като ги задължава да охраняват границите на юг и на запад; предприема поход срещу хазарите, прогонва ги на запад и разширява България до р. Тимок и Карпатите; укрепва новата столица Плиска и възстановява старата крепост Дръстър и други укрепени пунктове; изгражда „великия презид“ – земен ров и вал – от Черна вода на Дунав до Кюстенджа на Черно море.

През 688 г. византийският император Юстиниан II нарушава мира и предприема поход към Солун и Македония, но на връщане попада на българска засада в Източното Беломорие и претърпява пълен разгром.

Чрез своите военни и дипломатически акции българският владетел влиза в съюз с Куберова България в земите на днешна Македония, постоянно застрашавана от Византия. Така хан Аспарух успява да присъедини и защити славянското и българско население от тези югозападни територии.

Смята се, че хан Аспарух е утвърдил хронологичния паметник „Именник на българските ханове“.

Храбрият и непобедим основател на Българската държава Хан Аспарух загива във войната срещу хазарите на североизток през 700 година.